

Kölcsey Ferenc

Sződemeter, 1790. augusztus 8. – **Szatmárcseke**, 1838. augusztus 24.

Szülei: Kölcsey Péter, Bölöni Ágnes

Magyar költő, politikus és nyelvújító, a Magyar Tudós Társaság, majd Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, a Kisfaludy Társaság alapító tagja, a nemzeti himnusz költője.

Jobb szeme világát gyermekkorában fekete himlő következtében elveszítette. A szájhagyomány szerint a betegség kezelése közben – a kor szokásai szerint – a tüzes kemencében kezelt gyermeknek szikra pattant a szemébe, de ezt a legendát nem sikerült utólag kétséget kizáróan igazolni. Sosem házasodott meg, élete végéig *agglegény* maradt. Magánéletéről a legtöbb antológia nem vagy csak alig értekezik. Egyesek állítják, hogy soha nem volt szerelmes.

A Debreceni Református Kollégiumban tanult. Latinul görögül, franciául, németül olvasott, 16 éves kora óta írogatott verseket is, de első „zsengéit” megsemmisítette. 1808. május 19-én kelt Kazinczyhoz írt első levelének szíves fogadtatása, a későbbi barátság rendkívül serkentően hatott rá, Kazinczy szellemi útmutatóul szolgált számára. Állást foglalt a nyelvújítás mellett és előmozdította annak sikereit.

1823. január 22-én tisztázta le *Hymnus*, a Magyar nép zivataros századaiból című nagy költeményét, amely Erkel Ferenc zenéjével Magyarország nemzeti himnusza lett. (E napot 1989 óta a magyar kultúra napjaként ünnepeljük. A mű eredeti kéziratát Kölcsey saját kezű aláírásával az Országos Széchényi Könyvtár őrzi.)

Mint *szónok*, a magyar nyelv ügyében tartott beszéddel tűnt ki először és nemsokára jeles beszédeivel országos hírvé vált. A parlamenti *szónoklatot* ő emelte irodalmi s művészi színvonalra.

Mint *politikus*, a *reformok* híve volt; küzdött Erdély és a Partium visszacsatolásáért, az alkotmánynak a nép felszabadításával korszerű átalakításáért és a magyar nyelv jogaiért.

Halála hirtelen következett be. Egy hivatalos útja alkalmával szekéren utazva viharos zápor érte, meghült és egyheti betegeskedés után 1838. augusztus 23-án vagy augusztus 24-én *Szatmárcsekén* elhunyt.

